

Дата: 03.04.2025р.

Урок: Мистецтво

Клас: 8-А

МУЗИКА РОМАНТИКІВ

МЕТА УРОКУ:

- СХАРАКТЕРИЗУВАТИ ОСНОВНІ ОЗНАКИ МУЗИКИ ЕПОХИ РОМАНТИЗМУ;
- ПОЗНАЙОМИТИСЯ ІЗ ТВОРЧІСТЮ КОМПОЗИТОРІВ-РОМАНТИКІВ;
- УДОСКОНАЛЮВАТИ ВМІННЯ АНАЛІЗУВАТИ, ПОРІВНЮВАТИ ТА ХАРАКТЕРИЗУВАТИ ТВОРИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДАНОЇ ЕПОХИ;
- РОЗВИВАТИ НАВИЧКИ ОСМИСЛЕНОГО СПРИЙНЯТТЯ МИСТЕЦЬКИХ ТВОРІВ;
- ВИХОВУВАТИ ЕСТЕТИЧНИЙ СМАК НА КРАЩИХ ЗРАЗКАХ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ:

- НАЗВІТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ РОМАНТИЗМУ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ;
- У ЯКИХ ЖАНРАХ ЖИВОПИСУ ЯСКРАВО ВИРАЗИВСЯ СТИЛЬ «РОМАНТИЗМ»?;
- ХТО ІЗ УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ ЗВЕРТАВСЯ ДО ТЕМ МАЛЬОВНИЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПЕЙЗАЖІВ («НОВОЇ ІТАЛІЇ»)?:
- НАЗВІТЬ ХУДОЖНИКА, ЯКИЙ НАПИСАВ ПОНАД 6 ТИСЯЧ ПОЛОТЕН, НАЙВІДОМІШІ З ЯКИХ - НА МОРСЬКУ ТЕМАТИКУ.

НАЙЯСКРАВІШЕ З УСІХ ВИДІВ МИСТЕЦТВА СТИЛЬ «РОМАНТИЗМ» ВІДОБРАЗИВСЯ У МУЗИЦІ

Романтичний ідеал передбачає культ пристрастей, устремління до піднесеного, до свободи, а романтичний герой - це особистість із сильним характером.

Музика - голос серця, вона здатна передавати все розмаїття почуттів і вражень від навколишнього світу з підвищеною емоційною виразністю, тобто саме те, що прагнули відтворити митці нового покоління.

Музичний романтизм, як художній напрямок, постав на початку XIX століття під впливом раннього німецького літературно-філософського романтизму (Ф. В. Шеллінг, Жан Поль та ін.); надалі розвивався в тісному зв'язку з різними течіями літератури, живопису і театру (Дж. Г. Байрон, Делакруа, Г. Гейне, А. Міцкевич та ін.).

Фрідріх Вільгельм
Шеллінг

Жан Поль

Джордж Гордон
Байрон

Генріх Гейне

Адам Міцкевич

ОЗНАКИ МУЗИКИ РОМАНТИЗМУ

Найхарактернішою рисою романтичної музики порівняно з попередніми стилями стає **програмність**, а панівною сферою образності - лірика.

Композитор романтики по-іншому відноситься до протиріч світу: **протиріччя світу** - це джерело розвитку всього живого. Без страждань не буває радості, без темряви не буває світла і т.д.

Провідною стала тема особистої драми самотнього, незрозумілого художника, **тема безмовної любові й соціальної нерівності**.

По-новому, з небаченою до того конкретністю, мальовничістю й натхненністю, відтворюють романтики **образи природи**.

Інтерес до народної творчості значною мірою стимулював виникнення в руслі романтизму нових композиторських шкіл.

ФРИДЕРИК ШОПЕН – ЗАСНОВНИК ПОЛЬСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

З появою романтизму в музиці відбувається багато змін: з'являються нові жанри – лірична інструментальна мініатюра, романтична симфонія, інструментальна балада, ноктюрни, та музичні експромти. Яскравим представником романтизму у музиці та майстром фортепіанної поетики був Фридерик Шопен – видатний польський композитор XIX століття, «душа фортепіано», як називали його сучасники.

Фридерик Франсуа Шопен,
портрет Ежена Делакруа

ФРИДЕРИК ШОПЕН – ЗАСНОВНИК ПОЛЬСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Шопен самобутній композитор-романтик, який обмежив свою творчість лише фортепіанними жанрами, але через цей інструмент він розкрив багатогранність людської природи, душевного світу людини. З одного інструменту він вичерпував палітру кольорів цілого оркестру.

Ф. Шопен.
Ноктюрн №2 (оп.9)

АНТОНІН ДВОРЖАК – ЗАСНОВНИК ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Антоніна Дворжака називають батьком чеської національної музики. Його твори відрізняються мелодійністю, багатством та розмаїтістю ритму й гармонії, барвистістю інструментування, стрункістю форми. На весь світ уславили ім'я композитора його «Слов'янські танці», у яких розкрито красу народної музики чехів, поляків, словаків, українців, сербів. Кожний із 16 танців - своєрідна музична замальовка чи природи, чи народного свята, сповненого радості й гумору.

АНТОНІН ДВОРЖАК – ЗАСНОВНИК ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Пам'ятник
А. Дворжаку
в Празі

Постає галерея національних образів: енергійний словацький чоловічий танець, що виконують з топірцями (схожий на гуцульський аркан), швидке і активне сербське коло, поетична польська мазурка, українські думки, побудовані на контрастному зіставленні плавних ліричних і стрімких танцювальних мелодій.

Композитор задумав танці як п'єси для фортепіано, але потім вирішив, що набагато колоритніше вони зазвучать у виконанні симфонічного оркестру.

А. Дворжак. Слов'янський танець №2 мі-мінор

СКРИПАЛЬ-ВІРТУОЗ НІКОЛО ПАГАНІНІ

Ніколо Паганіні - одна з
найяскравіших
особистостей в
музичній історії XVIII-
XIX століть, який
залишив у спадок
чимало неймовірних
творів. А через свою
віртуозну гру йому
приписують угоду з
дияволом.

СКРИПАЛЬ-ВІРТУОЗ НІКОЛО ПАГАНІНІ

Портрет Паґаніні.
Художник Енгра

Сучасники знали його як надзвичайно скупу особу. Гастролер мав чималі гонорари. Наприкінці життя за Паґаніні числився великий рахунок у банку Ротшильда.

Але часом Паґаніні, що досяг фінансового успіху, дозволяв собі широкі жести. Після концерту композитора Берліоза в Парижі у 1838 році розчулений Паґаніні дав наказ своєму банкіру видати Берліозу 20 000 франків на утримання. Адже всім було відомо, як бідував Берліоз.

Гектор Берліоз

СКРИПАЛЬ-ВІРТУОЗ НІКОЛО ПАГАНІНІ

Два останні роки життя Паганіні були надзвичайно важкими. Він мав хворі суглоби, кишки, горло. Надзвичайно важкими були сухоти, що зруйнували голосові зв'язки і у Паганіні зовсім пропав голос. Він міг вести діалог лише з допомогою сина, що перекладав батьківській шепіт.

Помер маестро в Ніцці 27 травня 1840. Неприємності не оминали віртуоза як при житті, так і після смерті. Він і сам напустив багато туману навколо своєї особи, що спричинило появу чуток про зв'язок із чортом і нечистою силою.

Після смерті Паганіні єпископ міста Ніцца, де лікувався музикант, заборонив правити заупокійну месу. Тіло забальзамували і кілька разів перевозили в різні схованки.

Лише наприкінці 19 століття папа римський скасував суворе рішення єпископа Ніцци і Паганіні був похований в місті Парма.

Н. Паганіні.
Каприс №24

ФЕРЕНЦ ЛІСТ – ЗАСНОВНИК УГОРСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Ференц Ліст — угорський композитор, піаніст-віртуоз, педагог, диригент, перший піаніст, який виступав з сольними концертами, через них заслужив визнання професіоналів і публіки.

Його визнано одним з найвпливовіших піаністів своєї епохи. Також був знаним через свою благодійність: допомагав жертвам стихійних лих, сиротам, учив безкоштовно талановитих студентів, сприяв фонду пам'яті Бетховена, пожертвував значні кошти на відкриття консерваторії в Будапешті.

Ф.Ліст, портрет роботи В. фон Кульбаха, 1856 р

ФЕРЕНЦ ЛІСТ – ЗАСНОВНИК УГОРСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Великі етюдів за Паганіні - цикл з 6 етюдів Ференца Ліста, опублікований в 1851 році. Цикл є переглядом складнішої версії 1837 року, що була опублікована під назвою «Етюдів трансцендентної складності за Паганіні». Тематичною основою цих етюдів є теми зі скрипкових творів Ніколо Паганіні, переважно з його «24 каприсів для скрипки соло».

Трансцедентний в ідеалістичній філософії - який перебуває поза досвідом, неприступний для людського пізнання.

Паганіні-Ліст. Етюд №6 ля мінор

ФЕРЕНЦ ЛІСТ – ЗАСНОВНИК УГОРСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КЛАСИКИ

Основний принцип творчості Ф. Ліста - програмність. В основі більшої частини його творів лежить поетично-сюжетний задум. Творам Ліста загалом притаманий романтичний конфлікт дійсного і особистого, який вирішується через героїчність. Окремі твори Ліста присвячені героїчним подіям чи постатям минулого. Протягом свого життя Ф. Ліст фактично написав шість творів, присвячених гетьману Івану Мазепі: перший етюд для фортепіано 1827 р.;

1. трансцендентальний етюд ч. 4 «Мазепа» 1838 р., (присвячений В. Гюго);
2. трансцендентальний етюд ч. 4 «Мазепа» 1840 р. (змінена версія твору 1838 р.);
3. симфонічна поема «Мазепа» 1851 р.;
4. «Мазепа» для двох фортепіано 1855 р. та для фортепіано на чотири руки 1874 р.

Ф. Ліст. Етюд «Мазепа»

ПІДСУМОК УРОКУ:

- СХАРАКТЕРИЗУЙТЕ ОСНОВНІ ОЗНАКИ МУЗИКИ ЕПОХИ РОМАНТИЗМУ;
- ІЗ ТВОРЧІСТЮ ЯКИХ КОМПОЗИТОРІВ-РОМАНТИКІВ ВИ ПОЗНАЙОМИЛИСЬ НА УРОЦІ;
- ЧИ ОТРИМАЛИ ВИ ЗАДОВОЛЕННЯ ВІД ПРОСЛУХАНИХ ТВОРІВ;
- ЩО ВАС ВРАЗИЛО, НАЙБІЛЬШЕ ЗАПАМ'ЯТАЛОСЯ?

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

НАПИШІТЬ ЕСЕ - КОМЕНТАР

СЛІВ РОБЕРТА ШУМАНА

«РОЗУМ ПОМИЛЯЄТЬСЯ,

ПОЧУТТЯ – НІКОЛИ». Свою

роботу надішліть на

платформу HUMAN або на

електронну адресу вчителя

ndubacinskaa1@gmail.com .

Бажаю успіхів!

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!